

การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์

พระสุวรรณ สุเมธปุลโย (ข้าโพธิ์ท้ย)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหาอภิพงศ์ ภูริวฑฒโน (คำหงษ์), พระมหาโยธิน มหาวีโร, พระศรีธรรมประสาธน์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโคกราช

อีเมล: swansingburi@hotmail.com

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และการเรียนที่ดีขึ้นโดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร ของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ โดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยของผู้เรียนในวิชาประวัติศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในวิชาประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

ผลการวิจัย พบว่า การใช้แรงจูงใจโดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรโดยการชมเชยหรือสิ่งของตามที่ตกลงกันในห้องเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจการเรียน และติดตามผลการเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเข้าเรียน และการเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อความเอาใจใส่การเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้บรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในห้องเรียน ที่โรงเรียนจัดขึ้น ทั้งยังทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงตามกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การเสริมแรง, เบี้ยอรรถกร, พฤติกรรม.

Reinforcement by Token Economy to Improve Discipline of Students in the Subject of History

PhraSuwan Sumatapunyo (Kumpothai)

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

Phramahaapipongpuriwattano, Phramahayothinmahavero, Phrasirthammapasart

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus

Email: swansingburi@hotmail.com

ABSTRAT

This research has an aims to change learning behavior to improve discipline and responsibility to duty and learning management through token economy reinforcement of the primary school students in the subject of history with the objectives were; 1) to study the learning management by token economy enforcement to develop behavior of discipline in the history subject of the students; 2) to study the learning achievement of the students before and after study by token economy reinforcement. The data were collected from pretest – protest forms and student behavior observation form.

The result was found that using motivation by token economy reinforcement through praising or objects following the agreement in the classroom including students' responsibility, focusing on learning and following up the learning outcomes. It made students enthusiastic for more learning and positively affected the circumstance of learning in the classroom. Incidentally students have more enthusiasm for learning, duty responsibility, no absence or late coming. They had intention to participate activities in the classroom or outside and they also work by responsibility, complete it on time, help one another with willingness. Also, their learning achievement after study was higher than before study with the statistic significant level at 0.05.

Keywords: Reinforcement, Token Economy, Behavior Development

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเป็นที่รับรู้ว่าคุณภาพสังคมไทยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบสังคมสร้างกลวิธีในการดำเนินชีวิตให้ซับซ้อนเพิ่มขึ้นโดยกระบวนการดังกล่าวนำผู้คนในสังคมให้ดำเนินชีวิตไปตามระบบสังคมใหญ่ และทำให้ระบบสังคมย่อยต้องปรับประยุกต์ตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง และในการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้นำเอาระบบระเบียบทางสังคมไทยขาดหายไปด้วย ทำให้เราเกิดปัญหาการพัฒนาที่ปราศจากการเข้าถึงความเป็นสังคมไทย ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี มีบทบาทและส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก จากการที่สังคมมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มีความเจริญทางด้านวัตถุและความเจริญทางด้านจิตใจแต่ไม่สมดุลกันจึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ทำให้ประเทศชาติมีการพัฒนาล่าช้า และไม่พัฒนาเท่าที่ควร การที่ประเทศจะพัฒนา หรือมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใดจะต้องอาศัยเงื่อนไขสำคัญหลายประการ คุณภาพของคนหรือประชากรของประเทศนั้นนับว่าสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะคุณภาพของคนด้านความมีระเบียบวินัย

ดังนั้น วินัยจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องปลูกฝังกันมาตั้งแต่เด็ก เพราะวินัย นอกจากจะทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความเจริญก้าวหน้าแล้ว คนที่มีวินัยกับตนเองดีมักเป็นคนที่มีประสิทธิภาพสำเร็จทั้งการเรียน การงาน และการดำรงชีวิต การส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเองนั้น จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม การมีวินัยในตนเอง จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุปนิสัยของเด็ก และความมีวินัยในตนเอง จะเป็นพื้นฐานของบุคคลในการควบคุมตนเองให้มีวินัยทางสังคมต่อไป

การมีวินัยในตนเองเป็นกระบวนการค่อยเป็นค่อยไปอาศัยการแนะนำอบรมสั่งสอนจากผู้อื่นตั้งแต่เยาว์วัยเด็กจะบังคับการพัฒนาตนเองได้โดยได้รับการแนะนำอย่างดีในวัยเด็ก ให้เด็กเข้าใจถึงบทบาททางสังคม และจากการดูแบบและเลียนแบบอย่างปฏิบัติกันเด็กสามารถตระหนักถึงความจำเป็นในการทำตามสังคม

การเรียนการสอนในชั้นเรียนนอกจากจะเป็นสถานที่ให้ความรู้แล้วยังเป็นสถานที่ที่ฝึกพฤติกรรมให้อยู่ในระเบียบวินัยตามความประสงค์ของสังคมการขาดความรับผิดชอบในการทำงาน เป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้อันเป็นผลทำให้การสอนไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นักจิตวิทยาได้เสนอวิธีการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนใหม่ โดยเน้นการให้รางวัลแทนการลงโทษ ซึ่งใช้ทฤษฎีหลักการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับพฤติกรรมของมนุษย์ สกินเนอร์ นักจิตวิทยาที่สนใจในการปรับพฤติกรรมมีความเชื่อว่า อินทรีย์เมื่อกระทำพฤติกรรมหนึ่งแล้วได้รับการเสริมแรงมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งขึ้น แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นไม่ได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมนั้นจะมีความถี่ลดลงจนหายไปนอกจากนี้ยังพบว่า อัตราการตอบสนองในพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนมากในระยะที่ได้รับการเสริมแรง ทฤษฎีนี้สามารถนำไปประยุกต์ปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนได้ เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ เพื่อให้เด็กไทยเจริญทุกด้านตามความมุ่งหมายของการศึกษา และเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสังคม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวดที่ 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาความรู้ และภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาจึงมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์การเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่การได้กล่าวถึงเนื้อหาไว้ว่า การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์การเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นชุมชนและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นหามาด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอน สามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยเฉพะหนังสือเรียนควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้นสื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรมีหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติสื่อสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยีและสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่าและน่าสนใจชวนให้คิดชวนให้เข้าใจได้ง่าย กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เกิดจากการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนและพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการศึกษาศึกษาค้นคว้านำมาวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนศึกษาวิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การจัดกลุ่มการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานวิสัยทัศน์ที่ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม

มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุบำรุง จังหวัดสิงห์บุรี การจัดการเรียนการสอนในสาระวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่สมบูรณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่อยู่ในระเบียบวินัยในห้องเรียน ทั้งในขณะที่ครูสอนและให้งานทำทำให้ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนน้อยลงซึ่งแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่อยู่ในระเบียบวินัยของนักเรียนในห้องเรียน มีหลายวิธี เช่น การเสริมแรงทางบวก ได้แก่ การให้คำชมเชย การให้รางวัล การเสริมแรงทางลบ เช่น การลงโทษ ในระดับที่เหมาะสมกับวัย หรือการเสริมแรงจิตใจ ในการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ แต่แนวทางที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาแล้วเห็นว่าเหมาะสมกับปัญหา และเหมาะสมกับนักเรียนที่สุดคือ การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพราะช่วงอายุของนักเรียนอยู่ระหว่าง 9-12 ปี การเสริมแรงบวกจะได้ผลดีกว่าการเสริมแรงทางลบ และการใช้เบี้ยอรรถกรในการสะสมแต้มจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ให้ความร่วมมือ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาใน เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุบำรุง ปีการศึกษา 2560

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษา การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาโรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุบำรุง จังหวัดสิงห์บุรี

2.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในวิชาประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาโรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุบำรุง ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

- 3.1 ช่วยให้นักเรียนสนใจบทเรียนยิ่งขึ้น
- 3.2 นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น
- 3.3 นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะคิดค้นหาความรู้ยิ่งขึ้น
- 3.4 ผู้สอนเห็นความสำคัญ
- 3.5 ผู้สอนมีบุคลิกภาพดี
- 3.6 ส่งเสริมให้การเรียนบรรลุดียิ่งขึ้น
- 3.7 ช่วยให้นักเรียนประเมินตนเองได้
- 3.8 เพื่อให้นักเรียนรู้จักมองโลกในแง่ดี
- 3.9 นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- 3.10 นักเรียนรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อน ๆ น้อง ๆ
- 3.11 นักเรียนมีทัศนคติที่ดีขึ้น
- 3.12 นักเรียนขยันหมั่นเพียรมากขึ้น และมีเหตุผลที่ดีขึ้น
- 3.13 นักเรียนมีระเบียบ วินัยดีขึ้น
- 3.14 นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง
- 3.15 นักเรียนมีความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่เด็กยังมีอายุน้อย ๆ

4. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาประวัติศาสตร์มากขึ้น หลังจากใช้การเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรและมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายดีขึ้น

5. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษา เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาโรงเรียนวัดดอนสมอ จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560 ได้กำหนดของการศึกษาไว้ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักสูตรมาจัดหน่วยการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์จำนวน 3 เรื่อง ผู้วิจัยได้คัดเลือกหน่วยการเรียนรู้ในการเสริมแรง ดังนี้

เรื่อง พัฒนาการของสมัยสุโขทัย เวลา 5 ชั่วโมง

เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยสุโขทัย เวลา 4 ชั่วโมง

ผู้ศึกษาได้เลือกทำการวิจัยในช่วงนี้เพราะมีเวลาในการเตรียมการทำการวิจัยในหน่วยการเรียนรู้ซึ่งค่อนข้างจะมีใบงานที่จะให้นักเรียนทำเป็นจำนวนมาก จึงเหมาะแก่การเสริมแรงสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เกิดการการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่

5.2.1 ประชากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในสาระวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดดอนสมอ จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 21 คน

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในสาระวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดดอนสมอจังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 21 คน เป็นกลุ่มเดียวกับประชากร

6. ตัวแปรที่ศึกษา

6.1 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาวิจัย เรื่องการเสริมแรงด้วยเบียร์รกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาโรงเรียนวัดดอนสมอ จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560 ได้กำหนดตัวแปรดังนี้

6.1.1 ตัวแปรต้น คือการจัดการเรียนการสอนโดยการเสริมแรงด้วยเบียร์รกรเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยของผู้เรียนในวิชาประวัติศาสตร์

6.1.2 ตัวแปรตาม คือผลการเรียนรู้ทางด้านระเบียบวินัยของผู้เรียนในวิชาประวัติศาสตร์

(1) ความมีระเบียบวินัยในตนเอง

(2) การลดพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์

(3) กระบวนการเสริมแรงด้วยเบียร์รกรเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยของผู้เรียนในวิชาประวัติศาสตร์ พฤติกรรมการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนในห้องซึ่งสังเกตได้

- ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู

- ซักถามรายละเอียดและข้อสงสัยในงานที่ครูมอบหมายให้ทำ

- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูอย่างต่อเนื่องจนสำเร็จ

7. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เรื่องการเสริมแรงด้วยเบียร์รกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนสมอ จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560 โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

7.1 รูปแบบการวิจัย

7.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

7.3 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

- 7.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 7.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 7.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

7.1 รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาโรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560 ได้ดำเนินการวิจัยตามแบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่ม ทดสอบก่อน - ทดสอบหลัง (One Group Pretest - Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, “เอกสารการสอนวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์”, นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549: อัดสำเนา) ดังนี้

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

เมื่อ	T ₁	หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน
	X	หมายถึง การสอนวิชาประวัติศาสตร์แบบการเสริมแรง
	T ₂	หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

7.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่เลือกเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 21 คน

7.3 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อศึกษาหาข้อมูล เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560 แล้วนำไปวิเคราะห์ผลสำหรับตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยกระบวนการวิจัยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

7.3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนและออกแบบการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและสภาพการจัดการเรียนการสอน เอกสารที่ใช้ประกอบการสอน กิจกรรม การเรียน

เกี่ยวกับหลักสูตรและสภาพการจัดการเรียนการสอน เอกสารที่ใช้ประกอบการสอน กิจกรรม การเรียน การสอน การวัดและประเมินผล ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน

- (2) สร้างรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเบื้องต้น
- (3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- (4) สรุปผลการเรียนรู้

7.3.2 การสร้างเครื่องมือการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือในการศึกษาโดยการสร้างสมุด บันทึก ผลการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร เพื่อลดพฤติกรรมด้านความไม่มีระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- (1) ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา
- (3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการ เพื่อขอรับ

คำแนะนำ

(4) ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามที่รับข้อเสนอแนะจากที่ปรึกษาและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องตรงตามเนื้อหา โดยหาความสอดคล้องระหว่าง วัดอุปสรรค หรือนิยามศัพท์

7.3.3 เครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิจัย เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนา ระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาโรงเรียนวัดถอนสมอ ตำบลถอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2560

- (1) กิจกรรมการเรียนรู้ การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร
- (2) จุดมุ่งหมายของการเสริมแรง
- (3) เงื่อนไขการรับรางวัลต่อครั้ง / ครั้งละ 1 ดวง
- (4) สมาชิกในห้อง
- (5) สะสมแต้มด้วยเบี้ยอรรถกร (ตัวปั๊มการ์ตูน) เพื่อแลกของรางวัล
- (6) ตารางสะสมเบี้ยอรรถกร

7.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการสอนประกอบด้วย

แผนการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชา ประวัติศาสตร์ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากการ วิเคราะห์หลักสูตรมาจัดหน่วยการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 3 เรื่อง ผู้ศึกษาได้คัดเลือก หน่วยการเรียนรู้ในการเสริมแรงดังนี้

- (1) เรื่อง พัฒนาการของสมัยสุโขทัย เวลา 5 ชั่วโมง
- (2) เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เวลา 3 ชั่วโมง
- (3) เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยสุโขทัย เวลา 4 ชั่วโมง

7.3.5 เครื่องมือรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

(1) กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์

(2) แบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 รายวิชาประวัติศาสตร์

(3) แบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมด้านความไม่มีระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาประวัติศาสตร์

(4) สมุดสะสมเบี้ยอรรถกร (แลกรางวัล) เพื่อลดพฤติกรรมด้านความไม่มีระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาประวัติศาสตร์

7.3.6 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดดอนสมอ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4

(1) ศึกษาแนวการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากคู่มือครู หลักสูตรช่วงชั้นที่ 1 และเอกสารหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(2) ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตและครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการ

(3) แผนการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชา ประวัติศาสตร์ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักสูตรมาจัดหน่วยการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 3 เรื่อง ผู้ศึกษาได้คัดเลือกหน่วยการเรียนรู้ในการเสริมแรง ดังนี้

(3.1) เรื่อง พัฒนาการของสมัยสุโขทัย เวลา 5 ชั่วโมง

(3.2) เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เวลา 3 ชั่วโมง

(3.3) เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยสุโขทัย เวลา 4 ชั่วโมง

(4) นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมว่าตรงตามเนื้อหาสาระที่จะศึกษาวิจัยหรือไม่ และปรับปรุงแก้ไข

(5) ปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแผนการสอนที่ได้รับการแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้ง

(5.1) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย ของเด็กนักเรียนและการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร

(5.2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตพฤติกรรมด้านความมีระเบียบวินัย ของเด็กนักเรียน

(5.3) นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมว่าตรงตามเนื้อหาสาระที่จะศึกษาวิจัยหรือไม่ และปรับปรุงแก้ไข

(5.4) เมื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กนักเรียนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว

(5.5) จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้ง

(5.6) นำแบบสังเกตที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปจัดทำ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมายต่อไป

(6) ดำเนินการสร้างสมุดบันทึก ผลการเสริมแรงด้วยเบียร์รกรเพื่อลดพฤติกรรมด้านความไม่มีระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาประวัติศาสตร์

7.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

7.4.1 แบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 รายวิชาประวัติศาสตร์

7.4.1 แบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมด้านความไม่มีระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาประวัติศาสตร์

7.4.1 สมุดสะสมเบียร์รกร (แลกรางวัล) เพื่อลดพฤติกรรมด้านความไม่มีระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 รายวิชาประวัติศาสตร์

7.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยการใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ โดยใช้ t-test

7.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

7.6.1. สถิติพื้นฐาน

(1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

(2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวม

7.6.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สูตร t – test (Dependent Sample)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ t แทน	ค่าทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่
$\sum D$ แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนรายคู่
$\sum D^2$ แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนรายคู่ยกกำลังสอง
N แทน	จำนวนคนทั้งหมด

8. สรุปผลการวิจัย

จากการได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการ จึงได้สรุปผลวัตถุประสงค์การวิจัย วิจัยเรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยคือนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นในวิชาประวัติศาสตร์ และมีความขยันอดทนทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้เกิดพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงาน ความมีระเบียบวินัยในห้องเรียน ความขยันอดทนทางการเรียน สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกรับผิดชอบ และเจตคติของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สร้างเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ ช่วยให้นักเรียนมีเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดีขึ้น ช่วยฝึกฝนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจของนักเรียน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีความอดทน อดกลั้นต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งชี้ให้เห็นถึงผลที่เกิดจากความสำเร็จในการเรียนและการทำงานร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นตามความต้องการของครูและนักเรียน

9. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้ สามารถสรุปองค์ความรู้จากการวิจัย เป็นรูปแบบการนำเอาเบี้ยอรรถกรมากระตุ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ จากการศึกษาผู้วิจัยได้นำสรุปผลการวิจัยมาอภิปรายผลดังนี้

9.1 จากการศึกษาวิจัย เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาโรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้การเสริมแรงเป็นแรงจูงใจให้คำชมเชยแก่นักเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนของนักเรียนให้มีความรับผิดชอบ ก่อให้เกิดความสนใจต่อการเรียน ซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือ

เป็นอย่างดี เช่นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน การให้ความสนใจเกี่ยวกับบทเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและผลการเรียนดีมากขึ้น ในศึกษาคั้งนี้ปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอนาทม จังหวัดสกลนคร มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจการเรียนมากขึ้น โดยสังเกตได้จากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสายทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลารู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจโดยสังเกตการณ์พฤติกรรมและผลการเรียนมาสรุปเปรียบเทียบกับก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนเข้าใจในระบบการศึกษาและประสบการณ์ในการเรียนที่เคยผ่านการเรียนในแต่ละชั้นปีซึ่งมีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามลำดับสอดคล้องกับ**ทฤษฎีพัฒนาการ** ได้กล่าวว่า **การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการเสริมแรง** การเสริมแรงทางบวกจะดีกว่าทางลบการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความใกล้ชิดระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองการเสริมแรงมีหลายวิธีอาจใช้วัตถุสิ่งของ หรือถ้อยคำที่แสดงความรู้สึกก็ได้ ที่สามารถสร้างบรรยากาศกระตุ้นให้ความพึงพอใจให้เกิดความสำเร็จหรือเครื่องบอกผลการกระทำว่าถูกผิด และอาจเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเสริมแรงต่อ ๆ ไปการเสริมแรงควรจะต้องให้สม่ำเสมอ นอกจากนั้นหลักการเสริมแรงยังทำให้สามารถปรับพฤติกรรมได้ ควรจะให้การเสริมแรงทันทีที่มีการตอบสนองได้อย่างถูกต้อง ซึ่งควรเกิดขึ้นภายใน ประมาณ 10 วินาที ถ้าหากมีการตอบสนองที่ต้องการซ้ำหลายครั้งๆ ก็ควรเลือกให้มีการเสริมแรงเป็นบางครั้ง แทนที่จะเสริมแรงทุกครั้งไป ควรจะจัดกิจกรรมการเรียนให้เป็นไปตามลำดับจากง่ายไปยาก และเป็นตอนสั้น ๆ ที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนสามารถนำการให้ข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการตรวจสอบการทำงาน of นักเรียน หรือในขณะนี้นักเรียนนำเสนองาน เป็นต้น ประโยชน์ของการให้ข้อมูลป้อนกลับช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนแนวทางการนำการให้ข้อมูลป้อนกลับไปในชั้นเรียน ทำได้ด้วยการพูดหรือเขียนคำหรือประโยคที่เป็นการชื่นชม เพื่อช่วยให้นักเรียนชอบ และปรับปรุงการเรียนรู้ของตน ประเภทของการให้ข้อมูลป้อนกลับ มี 2 ข้อมูล.

ข้อมูลที่ 1 ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวก Positive Feedback หมายถึง การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น เนื่องจากการได้รับผลกระทบที่พึงพอใจ เช่น ฟ่ำใส่ช่วยแม่ล้างจาน แม่จึงซื้อไอศกรีมให้รับประทาน

ข้อมูลที่ 2 ข้อมูลป้อนกลับเชิงลบ Negative Feedback หมายถึง การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น เนื่องจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ สามารถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจออกได้ เช่น น้ำฟ้าอ่านหนังสือก่อนสอบเพื่อหลีกเลี่ยงการสอบ การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงลบอาจลดแรงจูงใจของนักเรียน ดังนั้นผู้สอนควรเปลี่ยนไปใช้การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวกแทน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura การเสนอตัวแบบ (Modeling Procedure) การเสนอตัวแบบเป็นเทคนิคที่พัฒนามาจาก

งานของแบนดูร่า ในช่วงปี ค.ศ.1969 คือการเสนอตัวแบบในโรงเรียนการเสนอตัวแบบเป็นเทคนิคที่สามารถใช้ปรับพฤติกรรมทางอารมณ์ทางสังคมหรือทักษะทางกายซึ่งนับว่าเป็นเทคนิคที่ใช้ได้อย่างกว้างขวางและเป็นธรรมชาติซึ่งแบนดูร่า (Bandura, 1969) กล่าวว่าตัวแบบนั้นให้ประโยชน์ 3 ด้าน คือช่วยให้บุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ช่วยให้พฤติกรรมที่เรียนรู้มาแล้วได้มีโอกาสแสดงออก และมีผลให้เกิดการระงับพฤติกรรมบางอย่างการเสนอตัวแบบทำให้เด็กเกิดการสังเกตและทำตาม แบบอย่าง เช่นสังเกตตัวแบบจริง ตัวแบบจากภาพยนตร์ จากรูปภาพ ฯลฯ การเสนอตัวแบบจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมาก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ **เพียเจท์** ซึ่งได้นำไปประยุกต์ใช้ในด้านการเรียนการสอน คือเมื่อทำงานกับนักเรียนผู้สอนควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนดังต่อไปนี้ นักเรียนที่มีอายุเท่ากันอาจมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกันดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขานักเรียนแต่ละคนจะได้รับประสบการณ์ 2 แบบคือ

แบบที่ 1. ประสบการณ์ทางกายภาพ จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนแต่ละคนได้ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุต่าง ในสภาพแวดล้อมโดยตรง

แบบที่ 2. ประสบการณ์ทางตรรกศาสตร์จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนได้พัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาให้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม **หลักสูตรที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์** ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1) เน้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนโดยต้องเน้นให้นักเรียนใช้ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด

2) เสนอการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนพบกับความแปลกใหม่

3) เน้นการเรียนรู้ต้องอาศัยกิจกรรมการค้นพบ

4) เน้นกิจกรรมการสำรวจและการเพิ่มขยายความคิดในระหว่างการเรียนการสอน

5) ใช้กิจกรรมขัดแย้ง โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนอกเหนือจากความคิดเห็นของตนเอง

การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ถ้ามคำถามมากกว่าการให้คำตอบ

2) ครูผู้สอนควรจะพูดให้น้อยลง และฟังให้มากขึ้น

3) ควรให้เสรีภาพแก่นักเรียนที่จะเลือกเรียนกิจกรรมต่าง ๆ

4) เมื่อนักเรียนให้เหตุผลผิด ควรถามคำถามหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนใหม่ เพื่อนักเรียนจะได้แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง

6) ชี้อระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนจากงานพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นนามธรรมหรือจากงานการอนุรักษ เพื่อดูว่านักเรียนคิดอย่างไร

7) ยอมรับความจริงที่ว่า นักเรียนแต่ละคนมีอัตราพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน

8) ผู้สอนต้องเข้าใจว่านักเรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้นในระดับความคิดขั้นต่อไป

9) ตระหนักว่าการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพราะจดจำมากกว่าที่จะเข้าใจ เป็นการเรียนรู้ที่ไม่แท้จริง (Pseudo Learning)

ในชั้นประเมินผล ควรดำเนินการสอนต่อไปนี้

- 1) มีการทดสอบแบบการให้เหตุผลของนักเรียน
- 2) พยายามให้นักเรียนแสดงเหตุผลในการตอบคำถามนั้น ๆ
- 3) ต้องช่วยเหลือนักเรียนที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาต่ำกว่าเพื่อร่วมชั้นในการจัดการเรียนรู้ให้วัยรุ่นควรจัดให้รู้จักคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา เช่น การแก้ปัญหาโดยใช้หลักการวิทยาศาสตร์ การสอนแบบใช้ความคิดรวบยอดและยังสอดคล้องกับ **ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner's Operant Conditioning Theory)** B.F. Skinner นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ทำการทดลองด้านจิตวิทยาการศึกษา และวิเคราะห์สถานการณ์การเรียนรู้ที่มีการตอบสนองแบบแสดงการกระทำ (Operant Behavior) สกินเนอร์ได้แบ่ง พฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตไว้ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 Respondent Behavior

พฤติกรรมหรือการตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ หรือเป็นปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) ซึ่งสิ่งมีชีวิตไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เช่น การกระพริบตา น้ำลายไหล หรือการเกิดอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ

แบบที่ 2 Operant Behavior พฤติกรรมที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตเป็นผู้กำหนด หรือเลือกที่จะแสดงออกมา ส่วนใหญ่จะเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในชีวิตประจำวัน เช่น กิน นอน พูด เดิน ทำงาน ขับรถ ฯลฯ.

การเรียนรู้ตามแนวคิดของสกินเนอร์ เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เช่นเดียวกัน แต่สกินเนอร์ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองมากกว่าสิ่งเร้า หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบ Type R นอกจากนี้ สกินเนอร์ให้ความสำคัญต่อการเสริมแรง (Reinforcement) ว่ามีผลทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร ยิ่งขึ้นด้วย สกินเนอร์ได้สรุปไว้ว่า อัตราการเกิดพฤติกรรมหรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับผลของการกระทำ คือ การเสริมแรง หรือการลงโทษ ทั้งทางบวกและทางลบ

- 1) ทฤษฎีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูล (Retention Theory)
- 2) ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้การโยกย้ายปรับเปลี่ยนข้อมูล (Transfer Theory)
- 3) ทฤษฎีของความกระตือรือร้น (Motivation Theory)
- 4) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง (Active Participation Theory)
- 5) ทฤษฎีการเรียนรู้จากการเก็บรวบรวมและการดำเนินการจัดการกับข้อมูล (Information Processing Theory) ทฤษฎีนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 พูดถึง ความสามารถในการจำระยะสั้นของสมอง

ส่วนที่ 2 พูดถึง TOTE มาจาก Test-Operate-Test-Exit

- 6.) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วย (ชัยวัฒน์ สุพรรณรัตน์, สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2561 จาก: <http://e-book.ram.edu> .

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าวิจัยเรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 19.48/27.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพราะการเรียนการสอนการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และสื่อที่ใช้ประกอบ เป็นตัวกระตุ้นเร้าความสนใจจนทำให้นักเรียนมีความสามารถเรียนรู้ได้ดีรวมและนักเรียนที่มีความมุ่งมั่น มีแรงจูงใจ ในการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรก็จะเกิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหากได้ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยก็จะสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ดังนั้นจึงมีประสิทธิภาพตามที่กล่าวอ้างมา

9.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ พบว่าหลังจากที่นักเรียนได้รับการเรียนการสอน ได้นำผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาก่อนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ α ระดับ 0.05 และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องระเบียบวินัยได้อีกด้วย

10. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

10.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ

10.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษา การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ โดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดดอนสมอ ตำบลดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี ครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ควรมีการเสริมแรงด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) ควรให้ครูผู้ปกครองนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมในการจัดการเรียนรู้การเสริมแรงในด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านระเบียบวินัย

10.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรจัดการวิจัยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในกลุ่มสาระอื่น
- 2) ควรจัดการวิจัยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรประกอบกับกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

นักเรียน

บรรณานุกรม

- การศึกษาแห่งชาติ .พระราชบัญญัติกฎหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (วิสัยทัศน์). 2551
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558) .การเรียนรู้ตามแนวคิดของสกินเนอร์. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2561. จาก: <http://e-book.ram.edu/>,
- ทรงภพ เตชะदानนท์ .การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด, มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551
- พุมบุญ. (นามแฝง) .สร้างวินัยให้ลูกรัก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วารสารท้องถิ่น.
- มาเรียม นิลพันธุ์ .เอกสารการสอนวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตนะ บัวสนธุ์ .เอกสารประกอบการบรรยายการประเมินโครงการ/การวิจัยเชิงปริมาณ. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชกิจจานุเบกษา ฉบับราชฎีกา, “พระราชบัญญัติกฎการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542”, สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2561. จาก: <http://www.moe.go.th>.
- วิทยา นาควัชระ .วิธีเลี้ยงลูกให้เก่งดีและมีความสุข. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สุชา จันท์เอม .เด็กกับการสร้างระเบียบวินัย. กรุงเทพมหานคร: วารสารแนะแนว.
- Bandura, Albert, “Principle of Behavior Modification”, New York: Holt Rinehart and Winston, Princess of Naradlivas University Journal of Humanilics and Social Sciences,
- Ross. D.M. et.al. (1986) the Modification of Extreme Social Withdrawal by Modeling with Guided Participation. Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiat